

به نام خدا

پرسشنامه استاندارد سواد مالی معین الدین (1390)

برای هریک از سوالات زیر گزینه مناسب را انتخاب کنید.

1- چنانچه نرخ تورم 20% باشد بعد از گذشت چند سال قدرت خرید پول نصف می شود؟ (قیمتها دو برابر می شود.)

○ الف) 5 سال

○ ب) 4 سال و چند ماه

○ ج) کمتر از 4 سال

○ د) بیش از 5 سال

2- کدام گزینه درباره ی مالیات بر ارزش افزوده صحیح است ؟

○ الف) اگر سطح درآمد اشخاص از يك حد مشخص پایین تر باشد نباید این مالیات را بپردازند.

○ ب) پرداخت این مالیات بر عهده شرکتها و اشخاص حقوقی است.

○ ج) پرداخت این مالیات بر عهده مصرف کننده نهایی کالا و خدمات است.

○ د) این مالیات از حقوق کارمندان و حقوق بگیران توسط کارفرما کسر می گردد.

3- چنانچه مبلغی را برای پیشگیری از مخارج غیر منتظره خود کنار گذاشته باشید (که

هر لحظه ممکن است به این مبلغ نیاز باشد)، سرمایه گذاری در کدام يك از گزینه

های زیر سود آورترین و مطمئن ترین راه برای پس انداز این مبلغ است ؟

○ الف) حساب جاری بانکی

○ ب) سهام شرکتهای بورسی

○ ج) حساب پس انداز کوتاه مدت بانکی

○ د) اوراق مشارکت دولتی

- 4- کدام یک از گزینه های زیر در باره ی سود سپرده بانکی صحیح است؟
- الف) از سود سپرده بانکی مالیات بر ارزش افزوده کسر می شود.
  - ب) تا زمانی که سن سپرده گذار به 18 سالگی برسد سودی به حساب وی تعلق نمی گیرد.
  - ج) سود سپرده بانکی معاف از مالیات است.
  - د) در صورتی که درآمد صاحب حساب از سطح مشخصی فراتر رود، سود سپرده وی مشمول مالیات می شود.

5- کدام گروه زیر در دوره های تورم بالا که چند سال به طول می انجامد تحت فشار بیشتری قرار می گیرند ؟

- الف) زوجهای جوان شاغل که فرزند ندارند.
  - ب) زوجهای جوان شاغل که فرزند دارند.
  - ج) سالخوردگانی که درآمد ثابت دارند.
  - د) کارگران و کارمندان بازنشسته
- 6- کدامیک از روشهای سرمایه گذاری زیر قدرت خرید يك خانواده را به هنگام افزایش غیر منتظره تورم بهتر حفظ می کند ؟
- الف) اوراق مشارکت دولتی-10 ساله
  - ب) سپرده گذاری 5ساله در بانک
  - ج) سپرده گذاری کوتاه مدت در بانک
  - د) خانه خریداری شده ای که بخشی از وجه آن از طریق دریافت وام بانکی (بانرخ سود کمتر از نرخ تورم) تامین شده است.

7- چنانچه حقوق ماهانه فردی از 5 میلیون ریال به 10 میلیون ریال افزایش یابد ، مالیات حقوق وی :

- الف) بیش از دو برابر می شود .
- ب) دقیقا دو برابر میشود .
- ج) کمی بیشتر از قبل می شود .

○ (د) ثابت می ماند.

8- در هنگام سرمایه گذاری در سهام، برای کاهش ریسک (مخاطره) سرمایه گذاری باید :

- (الف) صرفاً سهام شرکت‌های بزرگ و خوش نام خریداری شود .
- (ب) سهام شرکتی که در سال‌های قبل بهترین بازدهی را داشته خریداری شود .
- (ج) سهام شرکتی که بیش از سایر شرکتها مورد توجه بازار است خریداری شود .
- (د) مجموعه متنوعی از سهام شرکت‌های مختلف خریداری شود .

9- فرض کنید تعداد 100 سهم يك شرکت را در آغاز سال به قیمت هر سهم 30.000 ریال خریداری نموده و در پایان همان سال به قیمت هر سهم 26.000 ریال فروخته اید . در ضمن سود سهام شرکت که در طی سال پرداخت شده به ازای هر سهم 2.000 ریال بوده است . جمع سود یا زیان شما از این سرمایه گذاری چقدر است ؟

- (الف) 400.000 ریال – سود
- (ب) 400.000 ریال – زیان
- (ج) 200.000 ریال – سود
- (د) 200.000 ریال – زیان

10- فرض کنید نرخ سود سپرده های بانکی 16% و نرخ تورم همان سال 20% باشد؛ چنانچه شما پول خود را از ابتدای سال در بانک سپرده گذاری نمائید در پایان سال :

- (الف) قدرت خرید شما نسبت به ابتدای سال بدون تغییر باقی مانده است .
- (ب) قدرت خرید شما بیشتر از ابتدای سال است .
- (ج) قدرت خرید شما کمتر از ابتدای سال است .
- (د) شما می توانید با پول خود به اندازه ابتدای سال خرید کنید .

11- فرض کنید مبلغ 10 میلیون ریال در يك حساب سپرده يك ساله با نرخ سود مرکب 20% (محاسبه سود ماهانه) که اصل و سود آن در پایان سال پرداخت می گردد

سرمایه گذاری نموده اید . در پایان سال مانده حساب شما چند میلیون ریال خواهد بود ؟

○ الف) کمتر از 11

○ ب) 12

○ ج) بیش از 11 و کمتر از 12

○ د) بیش از 12

12- فرض کنید مبلغی پس انداز دارید و امکان دریافت و بازپرداخت وامی با نرخ سود کمتر از نرخ تورم نیز برای شما وجود دارد. کدام گزینه اقتصادی ترین انتخاب برای شماست ؟

○ الف) خرید یک آپارتمان معادل مبلغ پس انداز

○ ب) خرید یک اتومبیل معادل مبلغ پس انداز

○ ج) سرمایه گذاری بلند مدت در بانک ها و موسسات مالی

○ د) اخذ وام و خرید یک آپارتمان به میزان جمع مبلغ پس انداز و وام

13- در باره ی نرخ سودوام های بانکی متعلق به فعالیت های تولیدی و بازرگانی، کدام گزینه صحیح است؟

○ الف) نرخ سود وام هر دو یکسان است زیرا نرخ سود وامها را دولت تعیین می نماید.

○ ب) نرخ سود وام تولیدی کمتر است .

○ ج) نرخ سود وام بازرگانی کمتر است .

○ د) نوع فعالیت بر نرخ سود وام بی تاثیر است.

14- کدام مورد زیر درباره ی دستگاه های خود پرداز (ATM) نادرست است؟

○ الف) شما به طور معمول قادر به برداشت نامحدود پول از ATM به هر میزان در

یک شبانه روز هستید. (البته تا سقف موجودی)

- (ب) شما با اتصال به حساب بانکی خود توسط ATM می توانید اطلاعات مورد نیاز خود را دریافت نمایید .
- (ج) شما می توانید موجودی حساب خود را از طریق ATM به سایر حسابهای متمرکز انتقال دهید.
- (د) شما برای داشتن يك ATM کارت، باید حساب بانکی داشته باشید.

15- کدام گزینه درباره ی سابقه اعتباری افراد درست است ؟

- (الف) بانکها و سایر موسسات اعتباری ، سابقه اعتباری وام گیرندگان خود را با یکدیگر به اشتراك می گذارند .
- (ب) افراد وام های زیادی دارند و این غیر معمول است که يك بانک متوجه مانده بدهی افراد در سایر بانکها شود.
- (ج) چنانچه فردی از بانک درخواست وام کند ، بد حسابی وی در سایر بانکها در نظر گرفته نمی شود .
- (د) سابقه بد حسابی افراد بعد از گذشت 2 سال امحاء گردیده و در تصمیم گیری در مورد وام آنها مد نظر قرار نمی گیرد.

16- خرج کردن از کدام مورد زیر با محدودیت مواجه است ؟

- (الف) وجه نقد
- (ب) کارت اعتباری
- (ج) کارت الکترونیکی حسابهای بانکی (ATM کارت)
- (د) گواهی سپرده بانکی

17- کدام گزینه درباره ی چك صحیح است ؟

- (الف) از نظر قانون تجارت در زمان صدور چك، باید وجه آن در حساب بانک موجود باشد .
- (ب) از نظر قانون تجارت صدور چك تاریخی بلا مانع است .
- (ج) دسته چك فقط برای اشخاص حقوقی و شرکتهای صادر می گردد .

○ (د) چك برگه ای است که صاحب حساب برای برداشت از حساب خود باید آنرا نوشته ، امضاء نموده و شخصا به بانک مراجعه نماید.

18- کدامیک از گزاره های زیر در باره ی کارت اعتباری (credit card) صحیح است ؟

- الف) کارت اعتباری ،نوعی کارت الکترونیکی است که مبلغی به حساب آن واریز می شود و این مبلغ از طریق دستگاههای خودپرداز(ATM) و POS فروشگاههای، حداکثر تا سقف موجودی ،قابل استفاده (برداشت) است .
- ب) کارت اعتباری نوعی کارت الکترونیکی است که ابتدا به واسطه آن از طریق دستگاههای POS فروشگاههای خرید انجام شده (تا سقف اعتبار) و در پایان هر ماه مبلغ بدهی مربوط تسویه می شود .
- ج) استفاده از کارتهای اعتباری مشمول کارمزد نیست .
- د) کارتهای اعتباری بدون هیچ محدودیتی و به هر میزان اعتبار، برای همه افراد جامعه صادر می گردد.

19- فرض کنید برای انجام یک فعالیت اقتصادی به مبلغ 100 میلیون ریال نیاز دارید.

قصد دارید برای تامین آن از یک موسسه مالی وامی یکساله (که اصل و فرع آن در سررسید تسویه میشود) بگیرید. کدام گزینه زیر کمترین هزینه بهره (سود بانکی) را برای شما خواهد داشت ؟

- الف) وام 100 میلیون ریالی با نرخ بهره ساده 13% بدون مانده جبرانی
- ب) وام 100 میلیون ریالی با نرخ بهره مرکب 13% بدون مانده جبرانی
- ج) وام 120 میلیون ریالی با نرخ بهره ساده 11% که 20 میلیون ریال آن بعنوان مانده جبرانی در حساب جاری شما نزد بانک مسدود می شود.
- د) وام 150 میلیون ریالی با نرخ بهره ساده 9% که 50 میلیون ریال آن بعنوان مانده جبرانی در حساب جاری شما نزد بانک مسدود می شود .

20- فرض کنید قصد اجاره خانه دارید . شرط صاحب خانه عبارتست از : 100 میلیون

ریال رهن کامل قابل تبدیل به اجاره ، که میتوانید به ازای هر 10 میلیون ریال رهن،

ماهانه 200 هزار ریال اجاره پرداخت نمایید. شما 50 میلیون ریال پول دارید و امکان وام گرفتن (با نرخ سالانه 20%) هم برای شما وجود داشته و توان باز پرداخت آن را نیز دارید. کدام راهکار زیر را انتخاب می نمایید؟

- الف) صرفاً پرداخت اجاره
- ب) پرداخت 50 میلیون ریال رهن و مابقی به صورت اجاره
- ج) اخذ وام و رهن کامل
- د) از نظر مالی نتیجه همه موارد یکسان است.

21- برای یک راننده و یک جراح قلب به ترتیب کدام پوشش بیمه ای (به جز بیمه های اجباری) از اهمیت بیشتری برخوردار است؟

- الف) بیمه عمر - بیمه عمر
- ب) بیمه عمر - بیمه مسئولیت
- ج) بیمه مسئولیت - بیمه مسئولیت
- د) بیمه مسئولیت - بیمه عمر

22- مبنای حقوق دوران بازنشستگی افراد تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی کدام گزینه است؟

- الف) معادل آخرین حقوق دریافتی فرد است.
- ب) معادل میانگین حقوق آخرین سال خدمت فرد با اعمال تغییرات سالانه است.
- ج) معادل میانگین حقوق 24 ماه آخر خدمت فرد با اعمال تغییرات سالانه است.
- د) معادل آخرین حقوق دریافتی فرد با اعمال تغییرات سالانه است.

23- کدامیک از پوشش های بیمه ای زیر طبق قانون اجباری است؟

- الف) بیمه شخص ثالث اتومبیل
- ب) بیمه بدنه اتومبیل
- ج) بیمه عمر

○ (د) بیمه مسئولیت مهندسان و پزشکان

24- اگر همه افراد زیر دریافتی مشابه داشته باشند، کدام يك بیشتر از سایرین به بیمه عمر نیاز دارد ؟

○ (الف) يك زن جوان تنها (بیوه) با دو فرزند تحت تکفل

○ (ب) يك زن جوان تنها (بیوه) بدون فرزند

○ (ج) يك مرد باز نشسته که همسر وی نیز از مزایای بازنشستگی بهره مند است .

○ (د) يك مرد جوان متاهل بدون فرزند

25- کدامیک از بیمه های زیر به عنوان بخشی از سوابق بازنشستگی محسوب می شود ؟

○ (الف) بیمه مدارس

○ (ب) بیمه خدمت سربازی

○ (ج) بیمه ورزشی ورزشکاران حرفه ای

○ (د) بیمه مسئولیت پزشکان و متخصصان

معرفی ابزار

سواد مالی: این پرسشنامه توسط معین الدین (1390) طراحی و اعتباریابی شده است. پرسشنامه شامل 25 گویه چهار گزینه ای که سواد مالی دانشجویان را مورد ارزیابی قرار می دهد. این پرسشنامه توسط رهاوی عزی آبادی (1393) اعتباریابی شده است.

تعیین پایایی و روایی ابزارهای اندازه گیری
برآورد پایایی¹ پرسشنامه ها

¹- reliability

برای تعیین پایایی، روشهای مختلفی وجود دارد. در این تحقیق برای مشخص نمودن پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب آلفای کرونباخ² استفاده گردیده است. این روش برای محاسبه هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری از جمله پرسشنامه‌ها یا آزمودن‌هایی که ویژگیهای مختلف را اندازه‌گیری می‌کنند بکار می‌رود. در اینگونه ابزار، پاسخ هر سوال می‌تواند مقادیر عددی مختلف را اختیار کند. سرمد و همکاران (1387) معتقدند که «برای محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ابتدا باید واریانس نمره‌های هر زیرمجموعه سوالات پرسشنامه یا زیرآزمون و واریانس کل را محاسبه نمود. سپس با استفاده از فرمول مربوطه مقدار ضریب آلفا را بدست آورد» (ص 169).

ضریب پایایی پرسشنامه‌های از طریق فرمول زیر به وسیله نرم‌افزار SPSS محاسبه شده است.

$$ra = \frac{J}{J-1} \left(1 - \frac{\sum s_j^2}{s^2} \right)$$

ra = ضریب آلفای کرونباخ

J = تعداد سوالات آزمون

$\sum s_j^2$ = واریانس سوالات آزمون

s^2 = واریانس کل آزمون

محاسبه پایایی سوالات مربوط به پرسشنامه سواد مالی در پژوهش رهاوی عزیزی آبادی (1393)

متغیر	آلفای کرونباخ	تعداد
سواد مالی	0/81	25

برآورد روایی³ پرسشنامه‌ها

²-Coronbach Alpha Coefficient

³- validity

روایی به این مفهوم اشاره دارد که وسیله اندازه‌گیری چیزی را که ادعا می‌کند دقیقاً همان چیز را اندازه بگیرد یعنی متناسب با آن باشد و از مهمترین آن روایی صوری و محتوایی است و برای اینکه پرسشنامه‌ای حداقل دارای روایی محتوایی باشد باید سوالات آزمون با توجه به مبانی تئوریک دقیقاً مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد تا میزان ارتباط و تناسب آنها با موضوع روشن گردد. روایی صوری و محتوایی هر يك از پرسشنامه‌های پژوهش به تفکیک در زیر ارائه می‌شود:

در پژوهش رهاوی عز آبادی(1393) برای بدست آوردن روایی پرسشنامه از نظر استاد راهنما و چندین تن از دیگر اساتید و متخصصین و کارشناسان استفاده شده است. و از آنها در مورد مربوط بودن سؤالات، واضح بودن و قابل فهم بودن سؤالات و اینکه آیا این سؤالات برای پرسش های تحقیقاتی مناسب است و آنها را مورد سنجش قرار میدهد، نظرخواهی شد و اصطلاحات موردنظر در پرسشنامه اعمال گردید .

تعاریف نظری

سواد مالی:سواد مالی عبارت است از توانایی قضاوت آگاهانه و تصمیم گیری موثر در خصوص استفاده از منابع پولی و مدیریت آن (معین الدین، 1390). لازمه داشتن یک استراتژی مالی مناسب در مدیریت سازمان و زندگی شخصی، برخورداری از سواد مالی است. سواد مالی به عنوان آگاهی از اصول و واژگان لازم مسائل مالی است. سواد مالی توانایی خواندن، تحلیل، درک گزینه های مالی، مباحث بدون مشکل در مورد پول و موضوعات مالی، برنامه ریزی برای آینده، واکنش مناسب به رخ دادهایی که روی تصمیمات مالی روزمره اثر می گذارند و مدیریت مسائل مالی است که این توانایی روی شرایط زندگی و کاری فرد تاثیر دارد. داشتن سواد مالی یا به عبارت دیگر داشتن شرایط، شیوه ها، قوانین، حقوق، هنجارهای اجتماعی و

دیدگاه های لازم برای درک و انجام این وظایف مالی می تواند کمک به آینده نگری در مدیریت مسائل پولی و همچنین افزایش درآمد و سازمان کمک فراوانی کند (ویتو همکارانش ، 2000).

تعاریف عملیاتی

سواد مالی: در این پژوهش سواد مالی از طریق پرسشنامه استاندارد معین الدین(1390) اندازه گیری می شود.

منابع

1. سرمد، ز.؛ بازرگان، ع. و حجازی، ا. (1387) روش های تحقیق در علوم رفتاری، چاپ دوازدهم، تهران: انتشارات آگاه.
2. رهاوی عز آبادی، زینب(1393)، «سنجش سواد مالی دانشجویان و ارتباط آن با رفاه ذهنی و مالی آنها»، پایان نامه کارشناسی ارشده دانشکده علوم انسانی گروه مدیریت صنعتی، دانشگاه علم و هنر
3. معین الدین، محمود(1390) «ارزیابی و ارائه الگوی مناسب جهت سنجش سواد مالی دانشجویان ایرانی» رساله دکتری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران.
4. Vitt, L. A, anderson, C, A, and kent, J., Lyter, (2000), personal finance, Washington DC Finnie mate fountain, 6, 34-43.